

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus, ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Conclusio affirmativa statuitur, & ex Scriptura ac Sanctis Patribus, & triplici ratione Divi Thomæ suadetur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

tio dicat imperfectionem naturæ divinæ repugnantem: Ergo divinitas non potest sanctitatis effectum præstare humanitati assumptæ, seu illam sanctificare formaliter.

56. Respondeo, negando Majorem, sicut enim in adversa sententia personalitas sanctificat humanitatem, non per physicam informationem, sed per solam terminationem; ita divinitas illam sanctificare potest, absque eo quod illi per modum formæ informantis physicè uniatur, per hoc solum quod illi conjungatur per modum termini ipsam terminantis, non immediatè, & ratione sui, sed mediatè, & ratione subsistentiæ personalis Verbi, in quo transcendentaliter includitur; unio enim mediata divinitatis cum humanitate, sufficit ut ab illa sancta constituatur, ut supra ostensum est.

57. Ad majorem hujus difficultatis elucidationem, & plurium argumentorum solutionem, Advertendum est, in sanctitate duas includi rationes seu conceptus inadaquatè distinctos, primus est esse radicem physicam actionum vitalium intelligendi & amandi Deum, secundus est esse objectum congruum dilectionis divinæ amabilis: quamvis autem natura divina non communicetur, nec possit communicari humanitati Christi sub primo conceptu seu formalitate, quia hoc importat imperfectionem formæ physicæ, naturæ divinæ repugnantem, benè tamen secunda, quia talis conceptus seu formalitas, nullam dicit imperfectionem. Sicut in visione beatifica, essentia divina communicatur intellectui beatorum sub ratione speciei, non tamen ut principium intelligendi, quia in conceptu & munere speciei nulla includitur imperfectio, benè tamen in conceptu radicis & principij intelligendi.

58. Dices primò: In gratia isti duo conceptus distinguuntur inadaquatè, & tamen non potest communicari sub uno, nisi communicetur sub alio: Ergo pariter in natura divina.

59. Sed nego consequentiam & paritatem, ob duplicem rationem discriminis: Prima est, quia gratia non potest nisi uno modo communicari, scilicet per inhaesionem: eo autem ipso quod sic communicetur, necessariò utrumque munus præstat, redditque hominem objectum congruum divinæ dilectionis, & radix est actionum vitalium intelligendi & amandi Deum. Natura verò divina communicari potest per immediatam & mediatam terminationem, & communicata hoc secundo modo, reddit humanitatem Christi objectum congruum divinæ dilectionis, absque eo quod suppleat in ea radicem physicam actionum vitalium intelligendi & amandi Deum, sed hoc præstat à gratia habituali animæ ejus infusa; illa enim in Christo, sicut & in aliis sanctis, est principium radicale vitæ supernaturalis, seu actionum vitalium intelligendi & amandi Deum, ut infra patebit.

60. Secunda, quia omne subiectum capax sanctitatis, est etiam capax vitalitatis illius: non stat autem formam communicari, non communicato omni effectu cujus subiectum est capax: potest autem aliquid esse capax sanctificationis à natura divina, absque eo quod sit capax vitalitatis in creatæ illius.

61. Dices secundò: Conceptus radicis est prior in natura divina: Sed impossibile videtur communicari formam sub conceptu posteriori, nisi etiam communicetur sub priori: sicut implicat formam tribuere subiecto effectum suum formalem se-

Tom. IV.

A cundarium, nisi etiam ei communicet primarium: Ergo repugnat deitatem communicari humanitati Christi sub conceptu sanctitatis, nisi etiam ei communicetur sub conceptu radicis vitalis intelligendi & amandi Deum.

62. Respondeo, concessà Majori, negando Minorem: Nam ratio speciei posterius se habet in natura divina ad rationem radicis, & tamen unitur intellectibus beatorum in ratione speciei, absque eo quod ipsis uniatur sub conceptu radicis: ratio etiam existentiae, secundum nostrum modum intelligendi, posterius se habet in Deo ad rationem essentiae, & tamen unitur humanitati Christi sub ratione existentiae, illam existentem constituendo, absque eo quod ipsi uniatur formaliter sub conceptu quidditatis & essentiae. Item in personalitate Verbi prius concipitur ratio productæ, sub qua constituit Verbum; deinde ratio hypostasis, sub qua constituit personam; postremo ratio referentis, sub qua constituit filium; & tamen humanitati Christi non unitur sub ratione Verbi, nec sub ratione referentis, benè tamen sub ratione personæ, vel hypostasis.

C DISPUTATIO XII.

De Gratia Christi habituali.

Ad questionem 7. D. Thomæ.

C Onsideratâ sanctitate Christi substantiali, quæ est à gratia unionis, consequens est ut ejus sanctitatem accidentalem, quæ oritur à gratia habituali, animæ ejus à principio conceptionis infusa, in hac disputatione contemplemur; & quæ S. Doctor quæst. 7. de hujusmodi gratia docet, breviter exponamus.

D ARTICULUS PRIMVS.

Utrum in anima Christi fuerit gratia habitualis?

E Vere quidam Theologi teste Paludano in 3. sentent. dist. 13. quæst. 2. qui existimant gratiam habituales non fuisse in Christo, quia putabant eam omnino in eo superfluum: cum enim (inquirebant) solum conferatur ad sanctificandum, & sine illa anima Christi per gratiam unionis perfectissime sanctificetur, omnino supervacanea videtur in Christo, subindeque non reperitur in illo, cum ordo gratiæ non minus abhorreat à superfluo, quam ordo naturæ. Affirmans tamen sententia communis est inter Theologos: eam tenent Commentatores D. Thomæ in præsentia, & Scholastici cum Magistro in 3. dist. 13. oppositam ut hæreticam, vel erroneam, aut saltem ut temerariam proferentes.

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur, & ex Scripturâ, ac Sanctis Patribus, & triplici ratione Divi Thomæ suadetur.

D Ico igitur: in anima Christi Domini fuit gratia habitualis.

Probatur primò ex Scripturâ, præsertim ex illo Isaiæ 61. Spiritus Domini super me, eo quod unxit Dominus me: quæ verba de se dicta exponit

Y yy

Christus Lucae 4. & faciunt sensum juxta communem expositionem: ideo Spiritum Sanctum esse in anima Christi per donum gratiae habitualis, quia ipse per unionem hypostaticam unctus est gratia increata.

3. Probatur secundo auctoritatibus Patrum: Ambrosius enim lib. 1. de Spiritu Sancto cap. 8. exponens illud Psal. 132. *sicut unguentum in capite*, hoc unguentum dicit esse gratiam quam communis est Christo & nobis, atque adeo habitualis. Augustinus vero lib. 15. de Trinit. cap. 26. loquens de donatione Spiritus Sancti per gratiam sanctificantem: *Dominus ipse Iesus (inquit) non solum Spiritum Sanctum dedit ut Deus, sed etiam accepit ut homo, & propterea dicitur est plenus gratia, quia unxit eum Deus Spiritu Sancto, non utique oleo visibili, sed dono gratiae, quod visibili significatur unguento, quo baptizatos ungit Ecclesia.* Ubi sermo est aperte de dono gratiae creatae & habitualis. Demum Bernardus homil. 4. in *Missus est*, explicans illa verba Lucae 1. *Ideoque & quod nasceretur ex te sanctum*, sic habet: *Posuit indefinitè sanctum, quia quidquid illud sit, quod Virgo genuit sanctum, proculdubio ac singulariter sanctum fuit, & per Spiritus sanctificationem, & per Verbi assumptionem.* Quibus verbis aperte in Christo duplicem gratiam distinguit, assumptionis videlicet, quae est increata, & substantialis; & sanctificationis quae est creata, & accidentalis.

4. Probatur tertio rationibus D. Thomae hic art. 1. Prima est: Quamvis aliquod receptivum est proximius causa influenti, tanto magis de illius influxu participat: Sed Deo qui est causa gratiae, proximius accedit anima Christi, quam omnes aliae intellectuales creaturae, cum sit illi hypostaticè unita, quae unio nulli alteri convenit: Ergo in se recipit habitualement gratiam perfectissimè.

5. Secunda: Oportuit ut anima Christi Domini praeter physicam unionem ad Verbum, aliam haberet, scilicet per cognitionem & amorem beatificum; alias cum beatitudo in Dei cognitione consistat, beatitudine perpetuò carerèt: Sed ad connaturalem illorum actuum efficientiam (qualis animam Christi decebat) necessaria fuit gratia habitualis, ut articulo sequenti patebit: Ergo tali gratia fuit praedita.

6. Tertia: Perfectio quae communicatur effectui, praexistit formaliter in causa efficiente, si imperfectionem non dicat repugnantem causae: Sed anima Christi Domini influit gratiam habitualement in animas iustorum, & alias gratia habitualis non dicit imperfectionem illi repugnantem, ut constabit ex solutione argumentorum: Ergo illam habuit formaliter.

7. Adde quod, omnis perfectio spiritalis competens hominibus iustis, concedenda est humanitati Christi, si nec pugnet cum visione beatifica, nec cum unione hypostatica: Sed gratia habitualis est maxima perfectio spiritalis, còpetens animabus iustorum, & alias non pugnat cum visione beatifica, vel cum unione hypostatica, ut etiam ex objectionum solutione patebit: Ergo animae Christi tribuenda est.

§. II.

Solvuntur objectiones.

8. **O**bjicies primò: Si in Christo ut homine esset gratia habitualis, sequeretur illum esse filium Dei adoptivum: Sed hoc dicitur nequit, ut docet S. Thomas infra qu. 23. art. 4. Ergo nec illud, Sequela probatur: Esse filium adoptivum est esse

A Quis formalis gratiae habitualis: Sed forma nequit esse in subiecto sine suo effectu formali: Ergo nec gratia habitualis in Christo, nisi filius Dei adoptivus sit.

Confirmatur: Gratia habitualis non potest esse in Christo; nisi ratione illius constituatur spiritualiter genitus: Sed spiritualement generationem consequitur filiationis relatio: Ergo non potest gratia habitualis in Christo constitui, nisi aliquam filiationem illi tribuat, & consequenter adoptivam. Minor patet, Major verò suadetur. Ideo homo purus constituitur per gratiam spiritualiter genitus, quia ratione illius naturam divinam sub conceptu naturae participat: Sed Christus in quantum homo, si habituali gratia exornetur, participat ratione illius Dei naturam, sub conceptu naturae: Ergo redditur spiritualiter genitus.

Ad objectionem nego sequela Majoris, ad cuius probationem, aliqui cum Cabrera hic disp. 1. negant absolute Majorem: cum enim (inquiunt) effectus secundarius sit propria passio principij & formae a qua fluit, si forma est aliquid absolutum, etiam effectus secundarius debet esse aliquid absolutum; unde cum filiatione adoptiva sit relatio praedicamentalis, nequit proprie dici effectus secundarius gratiae habitualis, sed solum aliquid consequens illam, in subiecto tamen capax. Haec solutio & doctrina probabilitate non caret.

C Respondeo tamen distinguendo Majorem: Esse filium adoptivum est effectus formalis primarius gratiae habitualis, nego Majorem: secundarius, concedo Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam: nam licet a forma subiecto communicata non possit non praestari effectus formalis primarius, effectus tamen secundarius potest separari ab illa, ut patet in Sacramento altaris, ubi est quantitas panis sine extensione locali quae est effectus ejus secundarius. Et hoc maxime verum est, quando subiectum formae est incapax recipiendi effectum secundarium, ut contingit in praesenti: cum enim adoptio extraneitatem in persona adoptata supponat, & Christus non sit persona extranea à Deo, quia ejus personalitas identificat sibi naturam divinam, in illo est incapax ut à gratia habituali recipiat effectum filiationis adoptivae.

D Ad confirmationem nego Majorem, ad cuius probationem, distinguenda est Major: Homo purus constituitur per gratiam spiritualiter genitus, quia ratione illius naturam divinam participat sub conceptu naturae, & ad modum naturae, concedo Majorem. Praecise sub conceptu naturae, nego Majorem; & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam. Nam licet per gratiam communicetur Christo ut homini Dei naturae, sub conceptu naturae divinae participatae, non tamen communicatur ad modum naturae, sed ad modum proprietatis consequentis gratiam unionis, & ideo Christum ut hominem non constituit spiritualiter genitum: de ratione enim formae constitutis genitum, & generationem terminantis, non solum est quod in se fit natura, sed etiam quod per se primò per actionem intendatur; unde quamvis Spiritui Sancto natura divina per processionem communicetur, quia tamen per se primò non intenditur sub conceptu naturae, illius processio generatio non est. Haec solutio & doctrina fundamentum habet in D. Thoma infra qu. 23. art. 4. ad 2. ubi sic ait: *Gratia habitualis in Christo non facit de non filio filium adoptivum, sed est quidam effectus filiationis naturalis in anima Christi, secundum illud Ioan. 1. Vidimus*